

BOSHLANG'ICH SINFLARIDA AXBOROT TEXNOLOGIYALARIDAN FOYDALANISH ORQALI TA'LIM SAMARADORLIGINI OSHIRISH

*Boyovut tumani 8-umumiy o'rta ta'lim
maktabining boshlang'ich sinf o'qituvchisi*

Gaipova Dilfuza Ergashevna

Xatamova Feruza Karimqulovna

Annotatsiya: Ushbu maqolada boshlang'ich sinf darslarida axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan (AKT) samarali foydalanish orqali ta'lim sifati va samaradorligini oshirish masalalari yoritilgan. Interaktiv taqdimotlar, multimediali vositalar, onlayn resurslar va raqamli ilovalar yordamida o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi, mustaqil fikrlash qobiliyati va ijodiy yondashuvi rivojlanishi tahlil qilingan. Shuningdek, AKT vositalarini dars jarayoniga integratsiya qilish bo'yicha metodik tavsiyalar ham berilgan.

Kalit so'zlar: Boshlang'ich ta'lim, axborot texnologiyalari, ta'lim samaradorligi, interaktiv darslar, raqamli vositalar, innovatsion yondashuv, multimedia, zamonaviy ta'lim.

Abstract: This article explores the enhancement of education quality and effectiveness in primary school through the use of information and communication technologies (ICT). It analyzes how multimedia tools, interactive presentations, digital applications, and online resources contribute to increasing student engagement, independent thinking, and creative approaches to learning. The article also provides methodological recommendations for integrating ICT into the teaching process. процесс.

Key words: Primary education, information technologies, learning effectiveness, interactive lessons, digital tools, innovative approach, multimedia, modern education.

Аннотация: В статье рассматривается повышение качества и эффективности образования в начальных классах за счёт использования информационно-коммуникационных технологий (ИКТ). Анализируется влияние мультимедийных средств, интерактивных презентаций, цифровых приложений и онлайн-ресурсов на развитие познавательной активности, самостоятельного мышления и творческого подхода учащихся. Также представлены методические рекомендации по интеграции ИКТ в учебный

Ключевые слова: Начальное образование, информационные технологии, эффективность обучения, интерактивные уроки, цифровые средства, инновационный подход, мультимедиа, современное образование.

Zamonaviy ta'lim jarayoni doimiy ravishda takomillashib borayotgan bir davrda, axborot texnologiyalarining o'rni alohida ahamiyat kasb etmoqda. Ayniqsa, boshlang'ich ta'lim bosqichida axborot texnologiyalaridan foydalanish bolalarning bilim olish jarayonini yengillashtiribgina qolmay, balki ularning darsga bo'lgan qiziqishini oshiradi, mustaqil fikrlash va kreativlikni rivojlantiradi. Boshlang'ich sinf o'quvchilari ko'pincha vizual va eshitish orqali yaxshiroq o'rganadilar. Shu bois, darslarda interaktiv doskalar, multimedia vositalari, elektron darsliklar, ta'limiy o'yinlar va dasturlarni qo'llash juda samarali hisoblanadi. Masalan, matematikada animatsion topshiriqlar orqali murakkab tushunchalarni oson tushuntirish mumkin. Ona tili darslarida esa audio materiallar orqali to'g'ri talaffuzni o'rgatish mumkin. Boshlang'ich sinflarda quyidagi texnologiyalar keng qo'llaniladi:

Интерактив doskalar: Ular orqali darsni jonli va qiziqarli tarzda olib borish mumkin.

Multimedia vositalari: Video, audio, animatsiyalar orqali mavzularni tushuntirish.

Kompyuter va planshetlar: Individual topshiriqlarni bajartirish, dars materiallarini mustahkamlash.

Onlayn ta'lim platformalari: Google Classroom, Zoom va boshqa ilovalar yordamida darslarni masofaviy tarzda o'tkazish imkoniyati.

Elektron darsliklar va ta'limiy o'yinlar: Bolalarning qiziqishini oshirib, bilimni mustahkamlovchi vositalar.

Axborot texnologiyalaridan foydalanish quyidagi afzalliklarni beradi:

- o'quvchilarning darsga nisbatan faol ishtirokini ta'minlaydi;
- har bir bolaning o'ziga xos o'rganish uslubiga moslashish imkonini beradi.
- o'quv jarayonini yanada jonli, qiziqarli va samarali qiladi.
- o'qituvchiga o'quvchilarning bilim darajasini tez va aniq tahlil qilish imkonini beradi.

Bugungi kunda ko'plab boshlang'ich maktablarda o'qituvchilar darslarda multimediya vositalaridan foydalanib, o'quvchilarning e'tiborini jalb qilishga erishmoqdalar. Masalan, bir nechta maktablarda o'tkazilgan tajribalar shuni ko'rsatadiki, axborot texnologiyalaridan foydalanilgan darslarda o'quvchilar faolroq ishtirok etadi va bilimlarni yaxshi o'zlashtiradi.

Shu bilan birga, quyidagi masalalarga ham e'tibor qaratish zarur:

- o'qituvchilarning texnologiyalardan foydalanish bo'yicha malakasi yetarli bo'lishi kerak;
- texnik jihozlar yetarlicha bo'lishi va ularning uzluksiz ishlashi ta'minlanishi lozim;
- dars vaqtida texnologiyalardan me'yorida foydalanish muhim, bolalarni haddan ortiq ekran qarshisida tutmaslik kerak.
- foydalanilayotgan kontent bolaning yoshi va rivojlanish darajasiga mos bo'lishi lozim.

Axborot texnologiyalari yordamida darslarni tashkil etishning ahamiyati quyidagilardan iboratdir:

1. Darslarni vizual va eshituv materiallari bilan boyitadi

- rasmlar, grafiklar, diagrammalar ko'rsatiladi
- eshituv (audio) materiallar orqali nutq, talaffuz o'rgatiladi
- videolar orqali mavzular jonliroq tushuntiriladi

2. Individual yondashuv imkonini beradi

Kompyuterlar va planshetlar yordamida har bir o'quvchining bilim darajasiga qarab topshiriqlar berish mumkin. Bu esa o'quvchilar orasidagi tafovutni kamaytiradi.

4. Axborot madaniyatini shakllantiradi

Erta yoshdan bolalarga kompyuterdan to'g'ri foydalanish, axborotni izlash, saralash, xavfsiz internet muhitida ishlashni o'rgatish ularning axborot savodxonligini oshiradi.

5. O'qituvchi ishini yengillashtiradi

O'qituvchi:

Tayyor taqdimotlardan foydalanishi mumkin

Onlayn testlar, interaktiv dasturlar orqali nazoratni avtomatlashtiradi

O'quvchilar faoliyatini tahlil qilish imkoniga ega bo'ladi

Xulosa qilib aytganda, axborot texnologiyalaridan foydalanish nafaqat boshlang'ich sinf darslarining sifatini oshirishda, balki o'quvchilarning bilim olishga bo'lgan qiziqishi va ishtiyoqini kuchaytirishda ham muhim rol o'ynaydi. Zamonaviy dars jarayonini samarali tashkil etish, fanlarga bo'lgan qiziqishni orttirish va har bir o'quvchining individual xususiyatlarini hisobga olgan holda ta'lim berish imkonini yaratadi. Shuningdek, bu texnologiyalar orqali o'quvchilarga kerakli axborotni tezkor va oson yetkazish, ularning tafakkurini rivojlantirish, mantiqiy fikrlashini shakllantirish va axborot madaniyatini yuksaltirish mumkin bo'ladi. Shu bois, bugungi kunda har bir boshlang'ich sinf o'qituvchisi axborot texnologiyalaridan samarali foydalanishni o'z faoliyatining ajralmas qismi sifatida qabul qilishi, zamon bilan hamnafas bo'lib, innovatsion ta'lim yondashuvlarini amaliyotga tatbiq etishi dolzarb va zaruriy talabga aylangan.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yhati

1. Pecherkina A. A., Сыmanyuk E. E., Umnikova Ye. L. Razvitiye professionalnoy kompetentnosti pedagoga: teoriya i praktika: monografiya. - Ural. gos. ped. un-t. – Yekaterinburg, 2011. – 233 s.
2. Fishman L.I. Modeli obrazovatel'nogo menedjmenta: obzornyy analiz // Shkolnye texnologii. – 1999 № 1-2. – S. 112-121.
3. “Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvch ilarida ona tiliga oid lingvistik kompetensiyalarini takomillashtirishning nazariy asoslari” “KASB-HUNAR TA’LIMI” ilmiy-uslubiy, amaliy ma’rifiy jurnal, 6-son, 2024-yil.
4. “Bo‘lajak boshlang‘ich sinf o‘qituvch ilarida ona tiliga oid lingvistik kompetensiyalarini takomillashtirishning nazariy asoslari” “Zamonaviy ilm-fan va ta’lim istiqbollari”. – 2024. 495-502 b.
5. Yusupova Gulara Atakhanovna “Methodology of using blended learning in the formation of linguistic competencies of future teachers (on the example of electronic learning resources “Savodkhon” in Uzbek language classes)” Ped.fan.doc.diss. T.:2020.